

Lapsen oikeuksien timantti -harjoitus

Tavoitteet:

- Pohtia lapsen oikeuksia ja niiden keskinäistä suhdetta
- Ymmärtää ihmisoikeuksien jakamattomuus, eli se, että jokainen oikeus on lähtökohtaisesti yhtä tärkeä

Tarvikkeet:

- Liite 4: LOS-kortit jokaiselle pienryhmälle tai yhden kortin kiinnitettynä/heijastettuna luokan taululle

Ryhmäkoko: 3–4 oppilaan pienryhmät

Ikäsuositus: Kaikki

Kesto: 20+ minuuttia

Tehtävän kulku

Oppilaat muodostavat 3–4 kolmen hengen ryhmiä. Opettaja jakaa jokaiselle ryhmälle yhdeksän LOS-korttia. LOS-korteista voi valita esimerkiksi:

Jokainen lapsi on yhtä arvokas

Oikeus elää oman perheen kanssa

Oikeus elää ja kasvaa

Oikeus käydä koulua

Oikeus ilmaista mielipiteensä

Oikeus lepoon ja vapaa-aikaan

Oikeus nimeen ja kansalaisuuteen

Oikeus olla tekemättä raskasta työtä

Oikeus saada terveydenhoitoa

Ryhmien tehtävänä on tutustua korttien oikeuksiin ja yrittää laittaa oikeudet tärkeysjärjestykseen asettamalla ne timanttikuviin. Ylimmäksi tulee ryhmän mielestä tärkein oikeus, seuraavalle riville kaksi seuraavaa, keskenään yhtä tärkeää, muttei ihan ylimmän tasoista oikeutta. Kolmannelle riville asetetaan kolme seuraavaksi tärkeintä ja neljännelle taas kaksi. Alimpana on vähiten tärkeä oikeus. Ennen ryhmien työskentelyn aloittamista on hyvä mainita, ettei oikeita tai vääriä vastauksia ole.

Ryhmät asettavat valmiit timanttinsa kaikkien nähtäväksi ja kiertävät tutkimassa toistensa timantteja. Ryhmiä voi pyytää perustelemaan valintojaan. Harjoitusta purettaessa kannattaa kysyä, miltä harjoitus

tuntui ja oliko valitseminen vaikeaa vai helppoa. Tehtävän tavoitteena on saada oppilaat huomaamaan, että lapsen oikeudet liittyvät toisiinsa ja että niitä on mahdotonta laittaa tärkeysjärjestykseen.

Keskustelkaa lopuksi yhdessä

1. Onko olemassa tilanteita, joissa jokin oikeus on mielestäsi tärkeämpi kuin toinen?
2. Olisitko valmis luopumaan joistain oikeuksistasi? Mitä siitä seuraisi?
3. Mitä oikeuksia Suomessa yleisesti arvostetaan? Miksi?
4. Mitkä näistä oikeuksista eivät kenties toteudu kaikkien nuorten kohdalla? Miksi?

Kokeile myös!

Tehtävän voi toteuttaa myös siten, että koko ryhmällä on vain yhdet LOS-kortit, esimerkiksi taululle kiinnitettynä, tai edellä listatut yhdeksän oikeutta kirjallisesti nähtävillä. Oppilaat keskustelevat pienryhmissä siitä, mikä oikeuksista on heidän mielestään kaikkein tärkein ja mikä vähiten tärkein. Timantin voi myös piirtää paperille ja kirjata oikeudet siihen. Lopuksi keskustelu puretaan yhteisesti edellä listattuja purkukysymyksiä hyödyntäen. Timanttikuvio voidaan rakentaa myös yhdessä luokan seinälle.